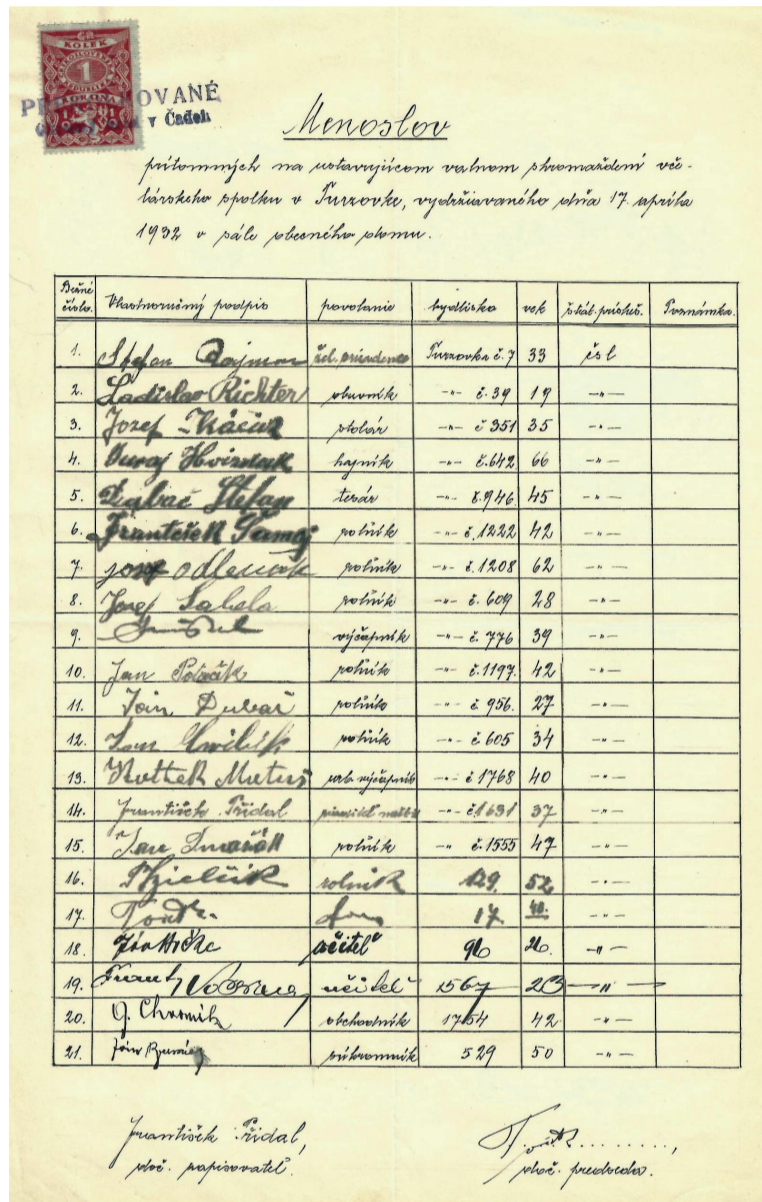

Včelári a včelárske spolky na území Turzovky

Najstarší záznam o chove včiel na území Turzovky je v testamente jej obyvateľa **Juraja Jantulíka** z 29. septembra 1709, v ktorom poručil svoj chov včiel synovi Jakubovi. V tomto testamente (originál sa nachádza v štátnom archíve v Bytči) sa spomína kúsok zeme „Pri Sobčíkovom Wrch Kornye“. Včelstvá sa chovali v oblasti Turzovky určite skôr, písomný doklad o tom však chýba.

Dňa 17. apríla 1932 sa v sále obecného domu v Turzovke na ustanovujúcom zhromaždení **Včelárskeho spolku** stretli Štefan Rajman (železničný zriadenec), Ladislav Richter (obuvník), Jozef Tkáčik (stolár), Juraj Hvizdák (hájnik), Štefan Dubač (tesár), František Šamaj (roľník), Jozef Odlevák (roľník), Jozef Sabela (roľník), Jozef Smažák (výčapník), Ján Poláček (roľník), Ján Dubač (roľník), Ján Chribík (roľník), Matúš Kotek (urbariálny výčapník), František Pridal (riaditeľ meštianskej školy), Ján Smažák (roľník), Jozef Bielčík (roľník), Karol Točík (farár), Ján Hrčka (učiteľ), František Vosika (učiteľ), Gregor Chromík (obchodník) a Ján Bebčák (súkromník). **Za dočasného predsedu bol zvolený Karol Točík**, za dočasného zapisovateľa bol zvolený **František Pridal**. Tento vo svojom príhovore hovoril o význame včelárstva a o výhodách

a potrebe založenia spolku v Turzovke. Následne sa všetci prítomní jednohlasne uzniesli na založení včelárskeho spolku, **boli schválené stanovy spolku** a zaviazali dočasných funkcionárov spolku predostrieť tieto stanovy k vládnovrchnostenskému schváleniu. Tieto stanovy boli Krajiniskému úradu v Bratislave predstreté dňa 30. apríla 1932 a dňa 18. júna 1932 boli schválené. Včelársky spolok v Turzovke sa týmto stal členom Zemského ústredia včelárskych spolkov pre Slovensko v Bratislave. Spolok následne patrilo do včelárskej župy IV. Žilina (v rokoch 1936 – 1938), III. Žilina (v rokoch 1939 – 1942), IV. Považská horná (v rokoch 1943 – 1945) a V. Žilina (v roku 1946). V období 1947 – 1949 boli včelári z Turzovky začlenení ako obvodná skupina včelárov v Okresnom včelárskom spolku v Čadci. V roku 1945 bol Spolok včelárov Slovenska premenovaný na Ústredie slovenských včelárov a v roku 1957 na Slovenský zväz včelárov (ďalej len SZV).

Najmä zásluhou **Františka Dorociaka** (* 1. 1. 1934 † 4. 5. 2004) bola snaha včelárov z oblasti Turzovky založiť si vlastnú základnú organizáciu SZV zavŕšená v roku 1967, kedy ústredné orgány SZV v Bratislave schválili založenie základnej organizácie SZV v Tur-

zovke. Prvým predsedom tejto organizácie do roku 1978 bol **František Dodek** z Turzovky-Turkova. Funkciu tajomníka vykonával až do svojej smrti v roku 2004 František Dorociak. V roku 1978 bol do funkcie predsedu tejto organizácie zvolený **František Sabela** z Korne, ktorý túto funkciu vykonával až do svojej smrti v roku 2006. V rokoch 2006 – 2017 vykonával funkciu predsedu tejto organizácie **Peter Bobek** z Makova a od roku 2017 túto funkciu vykonáva **Anton Sabela** z Korne. Funkciu tajomníka v rokoch 2004 – 2006 vykonával Ladislav Zajac z Podvysokoj a od roku 2006 vykonáva túto funkciu Marta Pupíková z Turzovky.

Základná organizácia SZV Turzovka združuje včelárov aj z obcí Korňa, Klokočov, Dlhá nad Kysucou, Vysoká nad Kysucou a Makov s celkovým počtom členov **110 a celkovým počtom včelstiev 889**. V samotnom k.ú. mesta Turzovka 29 včelárov – členov zo SZV Turzovka obhospodaruje 250 včelstiev. Po roku 1989 začali na území Slovenska vznikať viaceré včelárske organizácie. V našom susedstve treba spomenúť najmä Slovenskú včelársku spoločnosť Jána Čajdu v Bytči. Piatí členovia tejto organizácie obhospodarujú v k.ú. mesta Turzovka 61 včelstiev.

Autor: Anton Sabela

KALENDÁRIUM 2023

VÝROČIA UDALOSTÍ

- 460. výr.** – František Turzo (1515 – 1574) získal Bytčianske panstvo (15. 11. 1563)
- 425. výr.** – Jurajovi Turzovi sa narodil syn Imrich, jediný mužský potomok rodu (11. 9. 1598)
- 425. výr.** – založenie Turzovky palatinom Jurajom Turzom (1598)
- 405. výr.** – Imrich Turzo sa oženil s Kristínou Náriovou (28. 11. 1618)
- 350. výr.** – turzovský kostol sa stáva definitívne kostolom katolíckym (24. 6. 1673)
- 310. výr.** – v kanonickej vizitácii turzovského kostola sa spomína oltár s kamenným portálom konsekrovaný pod titulom sv. Alžbety Uhorskej (2. 4. 1713)
- 310. výr.** – v Liptovskom Mikuláši bol popravený zbojnícky kapitán Tomáš Uhorčík (21. 4. 1713)
- 310. výr.** – prvá zmienka o mäsiarskej jatke v obci (1713)
- 295. výr.** – postavený tretí, už murovaný kostol (1728), slúžil necelých 30 rokov
- 255. výr.** – v Turzovke je zriadená stála kaplánska stanica (1768)
- 235. výr.** – v obci sa koná prvá samostatná birmovka (11. 6. 1788)
- 225. výr.** – v Turzovke je zriadený súd na prejednávanie trestných prípadov z okolia (1798)
- 205. výr.** – obec sa stáva sídlom Židovského matričného úradu (1818)
- 180. výr.** – začala výstavba kaplnky v Hlinenom U Blažkov (1843)
- 145. výr.** – zmienka o zámere zakúpenia obecnej hasičskej striekačky (1878)
- 140. výr.** – bývalí urbarialisti obce Turzovka uzatvorili urbárske pokonanie s barónom Leopoldom Popperom, bývalým zemepánom

- Turzovky (30. 5. 1883)
- 125. výr.** – geologický prieskum naftového prameňa v Korni, prvé pokusné vŕtanie (1898)
- 110. výr.** – vydanie koncesie na stavbu železnice Čadca – Makov (8. 4. 1913)
- 105. výr.** – v Kragujevací popravili 44 účastníkov vzbury, bol medzi nimi aj 22-ročný František Đurkáč z Turzovky (8. 6. 1918)
- 105. výr.** – pred kostolom vyhlásený vznik Československého štátu, v obci vznikla slovenská obecná rada a obecná stráž (30. 10. 1918)
- 100. výr.** – prvá písomná zmienka o turzovskom futbale (1923)
- 95. výr.** – zriadenie štátnej ľudovej školy v Hlinenom, stavba betónového mosta do Hlineného (1928)
- 90. výr.** – hladový pochod z Turzovky do Čadce (18. 1. 1933)
- 80. výr.** – erigovanie novej farnosti Turzovka – Klín (dnes Klokočov)
- 65. výr.** – šíri sa zvesť o údajnom zjavení Panny Márie Matúšovi Lašútovi na Živčákovej (1. 6. 1958)
- 60. výr.** – začala prevádzka kultúrneho domu, slávnostne odhalená pamätná tabuľa R. Jošika (9. 5. 1963)
- 55. výr.** – Turzovke bol priznaný štatút mesta (1. 1. 1968), začiatok tradície konania Beskydských slávností
- 25. výr.** – konalo sa 1. Svetové stretnutie Turzovčanov a ich potomkov. MV SR vykonalo registráciu OZ Spolok priateľov Turzovky (20. 11. 1998)
- 15. výr.** – Turzovská farnosť je začlenená do novej Žilinskej diecely (14. 2. 2008)

VÝROČIA OSOBNOSTÍ TURZOVKY

17.01.	Jozef Božetech Klemens , maliar, sochár, staviteľ	140. výročie úmrtia
28.01.	Ing. Vladimír Kováčik, DrSc. , vedec, pedagóg	85. výr. narodenia
12.02.	MUDr. Alexander Klika , lekár	10. výročie úmrtia
15.02.	Jozef Hnitka, novinár , spisovateľ	110. výr. narodenia
27.03.	Ján Haranta, kňaz , básnik, prekladateľ	40. výr. úmrtia
27.03.	Mgr. Štefan Šimák , novinár, vydavateľ, mecén	75. výr. nar. (nedožité)
29.03.	Štefan Gorilovič , kňaz, turzovský rodák	160. výr. narodenia
21.04.	Tomáš Uhorčík , zbojnícky kapitán	310. výr. úmrtia
22.06.	Paul Okuliar , podnikateľ, mecén	75. výr. narodenia
09.07.	Rotný Daniel Kavuliak , vojak, zastrelený v Afganistane	10. výročie úmrtia
11.07.	MUDr. František Ring , lekár	130. výr. narodenia
13.09.	Ing. František Dlhopolček, CSc. , veľvyslanec	70. výr. narodenia
18.09.	Helena Záhradníková , speváčka	75. výr. narodenia
12.10.	Ľudovít Cyril Janota , notár, publicista	135. výr. narodenia
24.10.	Anna Krausová rod. Marejková , olympionička	90. výr. narodenia
02.11.	Ivan Mojík , básnik	95. výr. nar. (nedožité)
03.11.	Gustáv Švábik – Macvejda , akad. sochár	80. výr. narodenia
20.12.	Jozef Barčák , ľudový rezbár	110. výr. narodenia
23.12.	Ing. Igor Janota , publicista, spisovateľ	15. výročie úmrtia